

Landbruks- og matdepartementet

postmottak@lmd.dep.no

Deres referanse: 13/1526

Vår referanse: mcg/gn

Vår dato: 31. januar 2014

Høringsuttalelse fra NORSKOG – forslag om å oppheve bestemmelsen om priskontroll i konsesjonsloven

Det vises til Landbruks- og matdepartementets høringsbrev av 4. desember 2013 med forslag om å oppheve konsesjonsloven § 9 første ledd nr 1 om priskontroll. NORSKOG stiller seg positiv til forslaget. NORSKOG vil også peke på betydningen av å se endringer i konsesjonsloven i en større sammenheng når det gjelder skogeiendommer og verdikjeden skog og tre, og viser til nærmere redegjørelse under.

Eiendomsstrukturen i Norge – en utfordring for skognæringen

I Norge finnes det rundt 125 000 skogeiendommer. Gjennomsnittlig størrelse er 540 dekar. Det er imidlertid under 250 skogeiendommer som er store nok til å gi en akseptabel inntekt for én sysselsatt. For bare noen år siden ville en vesentlig større andel av eiendommene kunne forsvare et årsverk, men utviklingen i bransjen gjør at arealbehovet nå er langt større enn tidligere. Utviklingen har regelrett løpt fra eiendomsstrukturen i skogbruket. Tatt i betraktning at verdien av tømmeret normalt øker 10 ganger gjennom verdikjeden fra skogen til sluttforbrukeren er det på høy tid at forutsetningene for produksjon og verdiskaping blir prioritert. Dette særlig med tanke på at landets samlede trekapital er rekordstor og at akkumulert tilvekst heretter er nedadgående.

For de fleste skogiere betyr skogen veldig lite økonomisk. Dette påvirker motivasjonen for å avvirke, i tillegg til den generelle interessen for skogen. Avvirkningsnivået i Norge er lavt, og ligger på ca. 35 prosent av tilveksten. En endring av konsesjonsloven vil kunne være et skritt i riktig retning for å stimulere til at eiendomsstrukturen blir mer i tråd med det som er nødvendig for å øke avvirkning og omsetning av tømmer. Det er en kjensgjerning at hyppige flyttinger av tungt utstyr mellom små drifter øker kostnadene. Samtidig er bygging av skogsveier en sjelden investering blant de mindre skogierne. Dette hemmer logistikken i skogen. Konsekvensen av disse forholdene er økte råvarekostnader for industrien og svekket konkurransevne.

Konsesjonsloven er slik NORSKOG ser det et hinder for markedets ønskede omsetningsmuligheter for skogeiendommer, og det er prisverdig at loven settes på den politiske agenda. Loven stopper en helt nødvendig utvikling av eiendomsstrukturen, og med denne typen statlige skranker blir skogbruket avskåret fra å tilpasse seg den økonomiske og teknologiske utviklingen som tilstrebes i andre næringer. Nedleggelsene av treforedlingsbedrifter i Norge de siste årene viser at det må iverksettes tiltak som motvirker at Norge blir en marginalleverandør av tømmer til andre land med den usikkerhet dette innebærer for entreprenører og andre som livnærer seg av skogbruket. Næringen må gis rammevilkår som gjør det lønnsomt å investere i både skogeiendommer og skogsindustri slik

at vi beholder verdiskapingen i Norge. Konesjonsloven er en del av dette bildet, og må vurderes sammen med utfordringene som verdikjeden skog og tre totalt sett står overfor.

Nærmere om prisreguleringen

Prisreguleringsadgangen i konesjonsloven innebærer at prisene ikke vil gjenspeile faktisk verdi. Dette medfører at selgere utsetter salget fordi de ikke får tilstrekkelig betalt. En annen negativ følge av dette er at nødvendige investeringer utsettes, fordi penger som er lagt ned i å utvikle eiendommen ikke øker verdien på eiendommen hvis den skal selges.

Dette skaper passive eiere og liten investeringsvilje. Undersøkelser viser at det er flere skogeiere over 70 år enn under 40 år og at andelen dødsbo som eiergruppe ikke er uvanlig. Dette er et tegn på at omsetningen har stagnert og at det eksisterer uheldige hindre for en naturlig omsetningstakt.

Behov for flere endringer

NORSKOG har liten tro på at å oppheve prisreguleringen alene vil gi de ønskede virkninger for eiendomsstrukturen. Det er også nødvendig å oppheve boplikten, og i større grad å tillate aksjeselskapsformen som eierform i landbruket. Økonomiske insitamenter innen skatt – eventuelt i en begrenset periode – vil også være nødvendig for å få fart på en nødvendig strukturrasjonalisering av skogeiendommer, og derigjennom kunne påvirke avvirkningsnivået i skogbruket.

Skogbruk og jordbruk drives under helt forskjellige markedsmessige vilkår. Skogbruket opererer nærmest uten tilskudd og er helt uten tollbarrierer, mens jordbruket er en tilskuddsbasert næring med sterkt tollvern. Begge næringer sorterer under landbruksbegrepet, men rammevilkårene er helt forskjellige. Dette kan tilsi at behov for ulike regler for hhv. skog- og jordeiendommer, også hva gjelder konesjonslov.

Konklusjon

- NORSKOG støtter forslaget om å oppheve prisreguleringsbestemmelsen i konesjonsloven § 9 første ledd nr 1.

Med vennlig hilsen

NORSKOG

Gaute Nøkleholm
Administrerende direktør

Mari Gjølstad
Næringspolitisk sjef